

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/18/3578

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni juhtivinspektor Sirje Biin
Otsuse tegemise aeg ja koht	27.12.2018, Tallinn
Vaide esitamise aeg	12.11.2018 (registreeritud inspeksioonis 13.11.2018)
Teabevaldaja	Pärnu Linnavalitsus aadress: Suur-Sepa 16, Pärnu e-posti aadress: linnavalitsus@parnu.ee
Vaide esitaja	Eraisik aadress: Xxx xx, Xxxxxx e-posti aadress: xxxxxxxxxx@gmail.com

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata, kuna menetluse käigus on Pärnu linnavalitsus vaide esitaja teabenõudele vastanud;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

- 22.10.2018 edastas vaide esitaja teabenõude, milles palus avalikustada või edastada dokumendiregistris olevad dokumendid osas, millele ei kohaldu juurdepääsupiirang ja põhjendada juurdepääsupiirangu paigaldamist.
- 30.10.2018 edastas Pärnu Linnavalitsus vastuskirja nr 4.3-7/15682-1 „Teabenõude vastamise tähtaja pikendamine“ ja teatas, et on eemaldanud 4 dokumendi osas juurdepääsupiirangud ja ülejäänud dokumentide osas käsitleb teabenõuet selgitustaotlusena.
- Vaide esitaja leidis, et soovitud dokumentide väljastamise nõude käsitlemine selgitustaotlusena ei ole kooskõlas avaliku teabe seadusega ning esitas Andmekaitse Inspeksioonile Pärnu Linnavalitsuse tegevuse peale teabenõudele vastamata jätmise osas vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Teadvalt seadust rikkudes paigaldab Pärnu linnavalitsus järjekindlalt dokumentidele (projektitoetuste aruannetele) juurdepääsupiirangud (enamuse ärisaladuse kaitseks) ja eemaldab piirangu alles teabenõude esitamisel, põhjendades- ekslikult paigaldatud. Ja nii absoluutselt kogu aeg.

22.10.2018 edastasin järjekordse teabenõude ja palusin avalikustada või edastada dokumendiregistris olevad dokumendid osas millele ei kohaldu juurdepääsupiirang ja põhjendada juurdepääsupiirangu paigaldamist.

30.10.2018 edastas Pärnu Linnavalitsus vastuskirja nr 4.3-7/15682-1 „Teabenõude vastamise tähtaja pikendamine“ ja teatas, et on eemaldanud 4 dokumendi osas juurdepääsupiirangud ja ülejäänud dokumentide osas käsitleb teabenõuet selgitustaotlusena kuna teavet tulevat teabenõude täitmiseks täiendavalt koguda, analüüsida ning selle alusel olevat vaja uus teave dokumenteerida ja viitas olematule sättele AVTS § 23 lg 5. Et siis pealkirjas pikendas teabenõudele vastamistähtaega aga teksti osas käsitles dokumentide nõuet hoopis selgitustaotlusena.

Palutud oli Pärnu linnavalitsuse dokumendiregistris olevaid dokumente seega jääb arusaamatuks mida ja miks Pärnu linnavalitsus tahtis analüüsida, koguda ja milliseid uusi dokumente dokumenteerida. Ka ei nähtunud, Pärnu linnavalitsuse vastuskirjast, et vastuse koostanud ametnikul olnuks mingi terviserike või muu põhjus mis ei lubanud adekvaatselt teabenõuet käsitleda.

Seega on Pärnu linnavalitsus jätnud õigusvastaselt ettenähtud tähtaja jooksul teabenõude täitmata, käsitletud õigusvastaselt teabenõuet selgitustaotlusena ja rikkunud sellega teabenõudja seadusest tulenevat õigust saada seaduses ettenähtud korras avalikuks kasutamiseks mõeldud teavet.

Seoses eelneva palun:

-kontrollida kas Pärnu Linnavalitsus käsitles vaide esitaja 22.10.2018 teabenõuet õiguspäraselt selgitustaotlusena.

-kas palutud dokumentide väljastamata jätmise oli õiguspärane

-kohustada Pärnu linnavalitsust edastama koheselt teabenõudes palutud dokumendid osas mis piiranguga teavet ei sisalda või põhjendama miks ei ole see võimalik.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Esitasite 22.11.2018 Pärnu Linnavalitsusele järelepärimise, milles soovite selgitust Erasiku vaide menetluses.

Vastame esitatud küsimustele:

Küsisite: 1. *Miks ei väljastatud vaide esitajale soovitud dokumente ulatuses, mis ei sisalda piiranguga andmeid?*

Vastame 2. *Kuna teabenõudja soovis juurdepääsupiiranguga dokumente ning selgitusi ja põhjendusi, milles piirang seisneb, käsitleti pöördumist selles osas selgitustaotlusena. Erasikule vastati 22.11.2018 kirjaga nr 4.3-7/15682-2 (lisatud). Kirjaga edastasime soovitud dokumendid, milles oli piiranguga teave kinni kaetud ning selgitasime, mis põhjustel on dokumentidele juurdepääsupiirang kehtestatud ja millist piiranguga teavet need dokumendid sisaldavad.*

Küsisite: 2. *Kuna vaide esitaja soovis dokumentidest koopiaid ning teabenõude täitmisest keeldumisel tuleb keeldumist põhjendada (näiteks dokument sisaldab füüsilise isiku kontaktandmeid), siis millisel õiguslikul alusel jättis linnavalitsus teabenõude täitmisest keeldumise põhjendamata ning luges väljastamata jäetud dokumentide osas teabenõude selgitustaotluseks?*

Vastame 2. Erasisik soovis iga dokumendi puhul põhjendust, milles juurdepääsupiirang seisneb ning ärisaladuse kaitseks seatud piirangute puhul ka põhjendust, millist ärisaladust dokument sisaldab ning miks oli dokumendile juurdepääsupiirang kehtestatud. Avaliku teabe seadusest ei tulene, et teabenõude täitmisest keeldumise korral peaks teabevaldaja iga dokumendi puhul põhjendama ja selgitama juurdepääsupiirangu seadmist. Seetõttu võttis kirja koostaja teabenõudja soovi kui selgitusekohustust ja eeltoodule tuginedes andsime teada, et vastame märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses sätestatud korras, mida me ka tegime.

Küsisite: 3. Juhul kui vaide esitaja teabenõudele on vahepeal siiski vastatud, palun edastada koopia vastusest ka Andmekaitse Inspeksioonile.

Vastame 3. Teabenõudjale vastati 22.11.2018 kirjaga nr 4.3-7/15682-2 (lisatud).

Küsisite: 4. Ühtlasi palun edastada koopiaid vaide esitaja teabenõudes soovitud dokumentidest, milles märkida ära, mille alusel millisele osale teabest on juurdepääsupiirang kehtestatud.

Vastame 4: Edastame soovitud dokumendid. Juurdepääsupiiranguga teave on kinni kaetud teabenõudjale 22.11.2018 kirjaga nr 4.3-7/15682-2 edastatud dokumentides. Teabenõudjale edastatud kirjas on ka põhjendatud, miks linnavalitsus on teabele kehtestatud juurdepääsupiirangu.

Lisaks teabenõudjale edastatud vastusele soovime märkida, et toetuse kasutamise aruannetele lisatud kuludokumentide puhul on tegemist toetuse saaja ja tema lepingupartneri vahelise suhtega, kuludokumentidele ei ole märgitud, millisest finantseerimisallikast on toetuse saaja arved tasunud.

Oleme tutvunud ministeeriumide ja teiste kohalike omavalitsusüksuste avalike dokumendiregistritega, et vaadata, kuidas avalikustatakse erinevate toetuste kasutamise aruandeid. Juhul kui aruanded on avalikest dokumendiregistritest otsinguga leitavad, on valdavalt tegemist AvTS § 35 lg 1 p 17 alusel asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabega.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avalik teave ja vaide ese

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida asutuse valduses olevatest dokumentidest koopiaid ja väljavõtteid.

Antud juhul on vaide esitaja küsinud Pärnu Linnavalitsuselt dokumendiregistris registreeritud dokumentide koopiaid. 30.10.2018 on linnavalitsus vaide esitajat teavitanud, et on neljalt dokumendilt eemaldanud juurdepääsupiirangud ning teavitanud, et kuna vaide esitaja soovib põhjendusi, miks dokumendid sisaldavad juurdepääsupiirangut, siis loetakse ülejäänud dokumentide osas vaide esitaja pöördumine selgitustaotluseks.

Vaide esitaja eeltooduga ei nõustunud ja palus:

-kontrollida kas Pärnu Linnavalitsus käsitles vaide esitaja 22.10.2018 teabenõuet õiguspäraselt selgitustaotlusena.

-kas palutud dokumentide väljastamata jätmine oli õiguspärane

-kohustada Pärnu linnavalitsust edastama koheselt teabenõudes palutud dokumendid osas mis piiranguga teavet ei sisalda või põhjendama miks ei ole see võimalik.

Seega on antud juhul vaide esemeks soovitud dokumentide väljastamata jätmine ning teabenõude osaliselt lugemine selgitustaotluseks.

22.10.2018 teabenõude lugemine selgitustaotluseks

Teabenõue puudutab asutuses olemas oleva dokumendi või muu teabe (nii paberil kui 3 (5)

digitaalkujul) väljastamist. Teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu. Kui vastamiseks tuleb luua uus teave või dokument, näiteks küsitakse asutuselt selgitusi või põhjendusi tema tegevuse kohta, on tegemist selgitustaotluse või märgukirjaga, millele vastatakse märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise seaduse alusel.

Pärnu linnavalitsus on vastuses inspektsiooni järelepärimisele selgitanud: „*Eraisik soovis iga dokumendi puhul põhjendust, milles juurdepääsupiirang seisneb ning ärisaladuse kaitseks seatud piirangute puhul ka põhjendust, millist ärisaladust dokument sisaldab ning miks oli dokumendile juurdepääsupiirang kehtestatud. Avaliku teabe seadusest ei tulene, et teabenõude täitmisest keeldumise korral peaks teabevaldaja iga dokumendi puhul põhjendama ja selgitama juurdepääsupiirangu seadmist. Seetõttu võttis kirja koostaja teabenõudja soovi kui selgitusekohustust ja eeltoodule tuginedes andsime teada, et vastame märgukirjale ja selgitustaotlusele vastamise ning kollektiivse pöördumise esitamise seaduses sätestatud korras, mida me ka tegime.*“

Andmekaitse Inspektsioon eeltooduga ei nõustu. Nimelt sätestab AvTS § 23 lg 3, et teabevaldaja teeb teabenõude täitmisest keeldumise koos **põhjendusega** teabenõudjale teatavaks viie tööpäeva jooksul. Eeltoodust tulenevalt tuleb teabenõude täitmisest keeldumist põhjendada. Ka juhul, kui kodaniku pöördumine sisaldab nii teabenõuet kui selgitustaotlust, tuleb teabenõue täita (soovitud dokumendid väljastada) viie tööpäeva jooksul ning selgitada, et selgitustaotluse osale vastatakse 30 päeva jooksul. Seega isegi juhul, kui linnavalitsus leidis, et vaide esitaja soovis põhjalikumaid põhjendusi kui nõuab AvTS § 23 lg 3, oli linnavalitsusel kohustus väljastada dokumendid ulatuses, mis ei sisaldanud piiranguga andmeid, viie tööpäeva jooksul. Siinkohal pean siiski vajalikuks rõhutada, et teabenõude täitmisest keeldumise põhjendamist ei saa lugeda selgitustaotluseks.

Lisaks eeltoodule pean vajalikuks linnavalitsusele selgitada, et teabenõuetele vastamine on linnavalitsusele avaliku teabe seadusest tulenev ülesanne. See, kui dokument sisaldab ka mingis osas piiranguga teavet, ei anna võimalust keelduda dokumentide väljastamisest. Sellisel juhul tuleb väljastada see osa teabest/dokumendist, millele piirangud ei laiene. Nimelt sätestab AvTS § 38 lg 2, et kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemise, siis tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, millele juurdepääsupiirangud ei kehti. Samale seisukohale on asunud ka Riigikohus asjas nr 3-3-1-57-03.

Eeltoodust tulenevalt, kuna vaide esitaja soovis saada dokumendiregistris registreeritud dokumentidest koopiaid, siis ei olnud õiguspärane jätta dokumendid väljastamata põhjusel, et vaide esitaja soovis teada, millist ärisaladust üks või teine dokument sisaldab. Selgitan, et teabenõude täitmisest keeldumisel peab teabenõudjal olema arusaadav, millise teabe kaitseks piirang on kehtestatud, et hinnata, kas piirangu seadmisel võib olla rikutud tema õigusi teabe saamisel. Samuti pean vajalikuks linnavalitsusele selgitada, et kui dokument sisaldab piiranguga teavet, siis dokumendiregistris on tõepoolest kogu dokument piiranguga, kuid teabenõude korral väljastatakse dokument ulatuses, mis ei sisalda piiranguga teavet. Seega tuleb vahet teha dokumentide avalikustamisel dokumendiregistri kaudu ja dokumentide väljastamisel teabenõude korral.

Kuna 22.11.2018 on linnavalitsus teabenõudele vastanud ja soovitud dokumendid väljastanud osas, mis ei sisalda linnavalitsuse hinnangul piiranguga teavet ning vaide esitaja ei ole vaidemenetluse raames täiendavaid nõudeid esitanud, siis loen teabenõude menetluse käigus täidetuks ja jätan vaide teabenõude täitmata jätmise osas rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sirje Biin
juhtivinspektor
peadirektori volitusel